

Nota voor Gedeputeerde Staten

Financiën

Stuknummer	Dossiernummer				
	DOC-00589554				

Onderwerp Eerste addendum geldlening Toverland Holding BV

Behandeld (FIN)

Datum 5 december 2023

Bijlage(n)

Afschrift

0. Samenvatting

Toverland Holding BV (Toverland) , bekend van attractiepark Toverland in Sevenum, is een familiebedrijf van de familie Gelissen. Toverland heeft in de afgelopen 10 jaar een aanzienlijke ontwikkeling doorgemaakt. Specifieke kenmerken in de ontwikkeling van een attractiepark zijn dat periodieke investeringen in parkuitbreidingen en parkinpassingen

Dit is kapitaalintensief aan de voorkant, waarna investeringen zich in de opvolgende jaren uit de (toegenomen) bestedingen van bezoekers zullen moeten terugverdienen. Om financieringsrondes in voorgaande jaren sluitend te krijgen (en daarmee mogelijk te maken) heeft de Provincie in 2015 en in 2017 geldleningen verstrekt met cofinanciering van onder andere Rabobank, LIOF NV en een obligatieprogramma.

Toverland heeft in haar bestaan nog niet eerder dividend uitgekeerd.

Echter, zal dit geen effect hebben zolang de overige financiers LIOF en Provincie niet ook een van hun toestaan. Daartoe heeft Toverland aan uw college een verzoek gedaan, dat met deze nota aan u voorligt. In de nota is tevens opgenomen welke weder-prestaties de Provincie en LIOF hier tegenover hebben gesteld om het ook in Provinciaal belang te maken.

1. Beoogd resultaat (output/outcome)

Instemmen met voorliggende twee addenda op de Overeenkomst van geldlening 4 september 2017 en de Overeenkomst van achtergestelde geldlening d.d.29 oktober 2015 met Toverland Holding BV.

2. Toelichting

Toverland Holding BV (Toverland) , bekend van attractiepark Toverland in Sevenum, is een familiebedrijf van de familie Gelissen. Toverland heeft in de afgelopen 10 jaar een aanzienlijke ontwikkeling doorgemaakt. Specifieke kenmerken in de ontwikkeling van een attractiepark zijn dat periodieke investeringen in parkuitbreidingen en parkinpassingen

Dit is kapitaalintensief aan de voorkant, waarna investeringen zich in de opvolgende jaren uit de (toegenomen) bestedingen van bezoekers zullen moeten

terugverdienen. Om financieringsrondes in voorgaande jaren sluitend te krijgen (en daarmee mogelijk te maken) heeft de Provincie in 2015 en in 2017 geldleningen verstrekt met cofinanciering van onder andere Rabobank, LIOF NV en een obligatieprogramma. Ook in 2021 zijn oriënterende gesprekken gevoerd voor een volgende investeringsronde, maar destijds heeft Rabobank de volledige financiering voor haar rekening kunnen nemen. Gelet op de huidige omvang en financiële performance van Toverland en de stevige financieringspositie van Rabobank, is het niet waarschijnlijk dat nieuwe financiering van de Provincie benodigd is.

[Redacted text block]

Toverland heeft in haar bestaan nog niet eerder dividend uitgekeerd. beoogt deze [Redacted text]

Echter in de overeenkomsten van geldlening met de Provincie en LIOF NV is nog steeds een solvabiliteitsratio opgenomen van [Redacted text] wat de [Redacted text] Toverland, bij monde van d [Redacted text], heeft aan LIOF NV en de Provincie het volgende verzoek gedaan.

Afgelopen jaren heeft Toverland zich sterk ontwikkeld. Niet alleen als themapark met de recente uitbreiding van Avalon maar ook met een jaar-rond aanbod via succesvolle concepten zoals Halloween-nights, Winter- en Summerfeelings. De gedrevenheid en energie van Jean junior als directeur zorgt ervoor dat Toverland doorgroeit en de goede financiële prestaties zijn het gevolg van deze strategie.

[Redacted text block]

hetgeen ook mogelijk is dankzij de recente financiële performance.

Verzoek

- Wij zouden jullie willen vragen om het garantievermogen, zoals genoemd in art. 16.1c in de kredietovereenkomst, te [Redacted text] (reeds 33%)
- Wij zouden jullie willen vragen om de [Redacted text] lening van Gelissen Group B.V. aan te merken als garantievermogen in de berekening

Ter nadere toelichting op de 2^e bullet:

- Rabobank berekend het garantievermogen als: de som van [het Eigen Vermogen en de achtergestelde geldleningen van Provincie, LIOF en Gelissen Group] gedeeld door het balanstotaal;
- Dit is (veel) ruimer dan de berekening die LIOF en de Provincie momenteel kunnen toepassen: de som van [het Eigen Vermogen] gedeeld door het balanstotaal;

In overleg met [redacted] el, de heer Gelissen senior (ook statutair bestuurder van Gelissen Group), LIOF en de Provincie is de heer Gelissen senior bereidt gevonden om de geldlening uit 2020 van Gelissen Group aan Toverland (nominale hoofdsom € 2 mln. [redacted])

[redacted] de geldleningen van LIOF en de Provincie. [redacted]

[redacted] aflossing aan LIOF en de Provincie [redacted]

[redacted] Dit heeft een positieve verbetering van de zekerheidspositie van LIOF en de Provincie tot gevolg. Dit maakt dat de [redacted] van Gelissen Group aan onze berekening van het garantievermogen kan worden toegevoegd en de door LIOF en Provincie toegestane omvang [redacted] beter aansluit op de definitie van Rabobank.

Door restricties voortvloeiend uit de achtergestelde positie ten opzichte van Rabobank kunnen twee van de drie leningovereenkomsten niet voortijdig worden afgelost (zie H.6 Juridische aspecten). Voor de derde geldlening van de Provincie, met een marginale restant hoofdsom, gelden geen contractuele restricties. Om medewerking te verlenen op bovenstaand verzoek van Toverland hebben zij desgevraagd ingestemd met vervroegde algehele aflossing van deze geldlening per uiterlijk 31 december 2023.

3. Bestuurlijke aandachtspunten

Na ontvangst van het eerste verzoek van Toverland heeft de Provincie zich ambtelijk terughoudend/afwijzend opgesteld. Het is namelijk niet wenselijk om mee te werken met aanpassingen in lopende leningvoorwaarden als dat zou leiden tot een toename van risico's voor de Provincie. Eén provinciaal belang, voortkomend uit het investeringskader Sturing in Samenwerking (SiS), is om rendement te maken met het uitstaand provinciaal vermogen tegen acceptabele risico's. Met instemming met voorliggend addendum worden de risico's voor de Provincie nog verder verlaagd. Hieronder worden in hoofdlijnen de huidige en nieuwe situatie geschetst.

Huidige situatie: Het rendement op de Toverland leningen zit met 6,5%, 6,35% en 4,35% aan de bovenkant van onze financieringsportefeuille. Het risico op de Toverland leningen was bij aanvang in 2015 en 2017 [redacted], maar is door [redacted] en bevindt zich nu [redacted] van de portefeuille. Ook bezit de Provincie een tweede recht van hypotheek (achter Rabobank) [redacted]. Ofwel de leningen hebben een goede financiële performance, voldoende zekerheden en een betrouwbare debiteur.

Nieuwe situatie: In aanpassing op de huidige situatie wordt de lening van 4,35% geheel vervroegd aan de Provincie afgelost, zodat de totale uitstaande hoofdsom versnelt (bovenop de periodieke lineaire aflossingen) wordt verlaagd. Ook wordt de huidige geldlening van Gelissen Group BV aan Toverland groot € 2 mln. [redacted] de geldleningen van LIOF en Provincie. [redacted]

[redacted] Deze nieuwe situatie is voor de Provincie een verbetering ten opzichte van de huidige situatie.

Het door Toverland

, verandert weinig aan de zekerheidspositie van de Provincie, omdat

Deze overwegingen tezamen met de beweging van de marktpartij (Rabobank) en semi-overheidspartij LIOF zijn overweging geweest om dit met positief advies voor te leggen aan GS. Wij streven naar marktconformiteit in de tarifiering en verkregen zekerheden. Evenzo hoort het op basis van veranderende omstandigheden kunnen aanpassen van financieringsdocumentatie marktconform handelen. Dit geeft immers ruimte om juist aan de voorkant, de (financiële) kaders maximaal scherp neer te zetten.

4. Lobby - aspecten

N.v.t.

5. Relatie met Programmabegroting

De relatie met de programmabegroting wordt bepaald op het moment van PS- en GS-besluitvorming ten aanzien van het verstrekken van de geldlening. De geldleningen aan Toverland Holding BV zijn reeds in oktober 2015 en in september 2017 verstrekt. De leningen staan sindsdien als financiële vaste activa op de provinciale balans en maken geen onderdeel (meer) uit van de vigerende programmabegroting.

Ten tijde van het verstrekken van de geldlening was sprake van de volgende relatie met de programmabegroting:

- GS-nota d.d. 22 augustus 2017: *“Deze financiering hangt samen met het programma 1.2.7 Toerisme en Recreatie. De inzet van middelen betreft een uitzetting uit hoofde van de publieke taak.”*
- GS-nota d.d. 20 oktober 2015: *“Het verstrekken van het financieringsarrangement aan Toverland BV sluit aan bij de geformuleerde uitgangspunten van amendement A1 (flexibilisering provinciale obligatieportefeuille) en notitie 'Limburgs Rendement', waarbij de uitzetting kwalificeert als 'rendabel revolverend investeren'(categorie 1). Aangesloten wordt op de provinciale beleidsdoelen, die in het “Ambitiedocument Vrijetijdseconomie 2012-2015” zijn gesteld.”*

6. Juridische aspecten

De Provincie heeft drie separate leningovereenkomsten met Toverland Holding BV:

- a. In de Overeenkomst van Geldlening 4 september 2017 artikel 11 is de achterstelling ten opzichte van alle financieringen van de Coöperatieve Rabobank U.A. opgenomen. Dit houdt in dat deze geldlening niet geheel of gedeeltelijk mag worden voldaan (anders dan de reguliere rente- en aflossing) zonder schriftelijke toestemming van Rabobank. Het voorliggende addendum op deze lening kan uitsluitend worden geeffectueerd indien zowel Provincie als LIOF NV instemmen.
- b. In de Overeenkomst van achtergestelde geldlening d.d. 29 oktober 2015 artikel 12.2 is opgenomen dat: “de geldlening is achtergesteld op ‘de concurrerende bancaire senior financieringen”. Dit houdt in dat deze geldlening niet geheel of gedeeltelijk mag worden

voldaan (anders dan de reguliere rente- en aflossing) zonder schriftelijke toestemming van Rabobank.

- c. In de Overeenkomst van (senior) geldlening d.d. 29 oktober 2015 is geen achterstelling ten opzichte van bancaire financieringen of anderszins opgenomen. De restant hoofdsom per 31-12-2023 bedraagt € 100.000 en zal met een aflossing van € 50.000 per jaar regulier aflossen per 31-11-2025. In het licht van deze nota is ambtelijk aan Toverland meegedeeld dat voor deze leningsovereenkomst geen instemming tot aanpassing aan uw college zal worden gevraagd. Desgevraagd heeft Toverland ingestemd om deze lening per 31-12-2023 vervroegd volledig af te lossen. Conform artikel 2.3 is het leningnemer toegestaan de lening boetevrij vervroegd af te lossen. Hiervoor is geen instemming van uw college vereist.

7. Inkoop- en aanbestedingsaspecten

n.v.t.

8. Financiële en cofinancieringsaspecten

De portefeuille Geldleningen aan derden, waar de drie geldleningen aan Toverland onderdeel van uitmaken, valt sinds 10 februari 2021 onder het Strategisch investeringsbeleid en uitvoeringskader Sturing in Samenwerking 3.0 (SiS 3.0). Daarin zijn ook de uitgangspunten opgenomen ten aanzien van kredietbeheer en risicomitigatie. Onderhavig voorstel past in lijn met SiS 3.0.

De huidige drie geldleningen aan Toverland Holding BV hebben de volgende eigenschappen:

- a. Overeenkomst van Geldlening 4 september 2017, oorspronkelijke hoofdsom € 2 mln., gezamenlijk met LIOF (eveneens € 2 mln.), vaste rente van 6,5%, per kwartaal lineair aflossend met laatste aflossing op 16 februari 2028. De restant hoofdsom zal ultimo 2023 € [redacted] bedragen.
- b. Overeenkomst van achtergestelde geldlening d.d. 29 oktober 2015, oorspronkelijke hoofdsom € 1,5 mln., vaste rente van 6,35%, per jaar lineair aflossend met laatste aflossing op 3 november 2025. De restant hoofdsom zal ultimo 2023 € [redacted] bedragen.
- c. Overeenkomst van (senior) geldlening d.d. 29 oktober 2015, oorspronkelijke hoofdsom € 0,5 mln., vaste rente van 4,35%, per jaar lineair aflossend met laatste aflossing op 3 november 2025. De restant hoofdsom zou ultimo 2023 € [redacted] bedragen, maar deze lening zal op 31 december 2023, in geval van instemming met deze nota, geheel vervroegd worden afgelost.

Risicobeheersing en kredietrisico

Het kredietrisico op Toverland Holding BV is sinds het verstrekken van de drie geldleningen significant afgenomen, enerzijds als gevolg van de tijdige periodieke aflossingen op de geldleningen en anderzijds door de sterke (financiële) ontwikkelingen en groei van Toverland c.s. Ter vergelijking: Het groepsvermogen (eigen vermogen) bedroeg ultimo 2017 € 9,3 mln., terwijl dit per ultimo 2022 sterk is toegenomen tot € 21,7 mln. [redacted]

[redacted] dat bestaande [redacted] leningen blijven bestaan [redacted]

En verder:

- Provincie Limburg heeft samen met LIOF NV een tweede hypotheek- en pandrecht [redacted] achter een eerste Rabobank voor Rabobank;
- [redacted]
- Toverland heeft ingestemd om de geldlening genoemd onder bullet c. per uiterlijk 31 december 2023 volledig vervroegd af te lossen.

De gevraagde instemming met de [redacted] solvabiliteitsratio van 33% naar [redacted] zou als geïsoleerd element leiden tot [redacted]. Echter, in combinatie met bovengenoemde risico mitigerende maatregelen tezamen zal er per saldo sprake zijn van een effectieve afname van het kredietrisico voor de Provincie. Daarmee heeft ook de Provincie (en LIOF) baat bij de resultaten van voorliggende addenda. In het licht hiervan, zijn de rentevergoedingen die de Provincie op de uitstaande geldleningen (6,5% en 6,35%) op of boven marktwaarde, wat bijdraagt aan het financieel rendement op het uitstaand vermogen.

Gelet op bovenstaande wordt geadviseerd om in te stemmen met de voorliggende addenda.

9. Relatie met aanpak coronacrisis

N.v.t., anders dan dat Toverland Holding BV ook gedurende en na de COVID restricties in staat in gebleven om tijdig de rente- en aflossingsverplichtingen voortvloeiend uit de drie leningovereenkomsten te voldoen.

10. Arbeidsmarktbeleid

N.v.t.

11. Effecten op CO₂ en stikstof emissies (effecten op klimaat en biodiversiteit/beschermde natuur)

N.v.t.

12. Digitalisering

N.v.t.

13. Formatieve aspecten

N.v.t.

14. Samenwerking/afstemming andere clusters

Cluster AJZ. De drie leningovereenkomsten bevinden zich in de reguliere beheerfase, ondergebracht bij team Financieel advies van cluster Financiën. AJZ heeft meegelezen op de twee voorliggende Addenda.

Er heeft externe afstemming met LIOF NV plaatsgevonden, de medefinancier op de Overeenkomst van geldlening d.d. 4 september 2017. Het voorliggende addendum op deze lening kan slechts worden geeffectueerd als zowel Provincie als LIOF NV hiermee instemmen.

15. Voorstel

- Instemmen met voorliggend addendum op de Overeenkomst van geldlening 4 september 2017 met Toverland Holding BV.;

- Instemmen met voorliggend addendum op de Overeenkomst van achtergestelde geldlening d.d.29 oktober 2015 met Toverland Holding BV.
- Kennis nemen van het voornemen van Toverland Holding BV tot het (boetevrij) vervroegd aflossen van de Overeenkomst van (senior) geldlening d.d. 29 oktober 2015.